

Datum: 2025-06-25

Remissvar från Göteborg Film Festival gällande betänkandet Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland (SOU 2025:24)**Sammanfattning**

Göteborg Film Festival ställer sig positiv till de förslag utredningen presenterar. Göteborg Film Festival anser att förslagen bör kompletteras med åtgärder som riktas mot landets fysiska arenor för filmvisning; filmfestivaler och biografer.

Yttrande

Göteborg Film Festival ställer sig positiv till de förslag Filmutredningen presenterar. Särskilt positivt ser Göteborg Film Festival på förslaget att sänka momsen på biobiljetter då det är riktat till publiken. Göteborg Film Festival ser att utredningen lagt särskild vikt vid frågor som rör ekonomiska förutsättningar för fortsatt svensk filmproduktion, medan frågor om distribution och visning givits mindre uppmärksamhet.

Göteborg Film Festival delar den bild utredningen ger av situationen för publiken i relation till den svenska filmen. Mot bakgrund av att betänkandet har titeln "Publiken i fokus" menar Göteborg Film Festival dock att utredningen borde ha presenterat fler åtgärder med just publiken i fokus. Göteborg Film Festival menar exempelvis att filmfestivalernas sätt att lyfta svensk film och att arbeta för att nå en stor publik bör specificeras och utvecklas, både i ett reformförslag och i riktlinjerna för Filminstitutets stödgivning på visningsområdet. Göteborg Film Festival menar vidare att utredningen, utöver den föreslagna momssänkningen, saknar åtgärder som kan bidra till fortsatt livskraftiga biografer runt om i landet, vilket en eventuell proposition bör kompletteras med.

Sveriges filmfestivaler är viktiga plattformar för såväl kulturell mångfald som publiktillväxt, talangutveckling och internationell uppmärksamhet. De spelar en central roll som mötesplatser för bransch och publik och har stor betydelse för att skapa både finansierings- och exportmöjligheter. Utöver det bidrar filmfestivalerna till att nå betydelsefulla och många gånger svåruppnådda mål och värden, som medial uppmärksamhet och internationell synlighet för svensk film.

I Filmutredningens betänkande används uttrycket "den långa svansen" för att beskriva långsiktig och diversifierad publikexponering bortom initial biografvisning, där efterföljande visningar på filmfestivaler inkluderas. Det är en viktig poäng att vissa svenska filmer får ett långt liv genom exponering på internationella filmfestivaler efter sina världspremiärer. För långt fler svenska filmer innebär dock de svenska filmfestivalerna själva startskottet för en films framtida liv.

På Göteborg Film Festival 2025 fick exempelvis 61 svenska filmer, varav 14 långfilmer, sin världspremiär. Där mötte filmerna och filmskaparna sin publik för första gången, där fick de medial och internationell uppmärksamhet och bjöds in till ytterligare festivaler. Svenska distributörer prioriterar Göteborg Film Festival som arena för en svensk films lansering, väl medvetna om att visningar på Nordens största filmfestival avsevärt ökar filmens exponering.

Utöver de färdiga filmer som visades i festivalens program, presenterades 16 svenska långfilmsprojekt i olika produktionsstadier på den internationella marknadsplatsen Nordic Film Market, där branschaktörer från 40 länder deltog. På marknaden i Göteborg säkrade flera av projekten finansiering, distribution och internationell spridning. Dessutom tillgängliggjordes det svenska filmarvet i festivalens retrospektivsektioner.

Göteborg Film Festival menar att den viktiga roll som landets filmfestivaler kan spela, både för att bredda publiken och för att synliggöra svensk film, i högre utsträckning borde användas för att uppnå målet att öka publiken för svensk film. I riktlinjerna för det stöd till spridning och visning som Svenska Filminstitutet kan tilldela filmfestivaler står det idag att "syftet med stödet är att främja publikens möte med filmen" och att "målet är att öka möjligheten till en bred och varierad repertoar av värdefull film som kan nå publik i hela landet".

Naturligtvis är ett av filmfestivalernas främsta mål att erbjuda en bred och varierad repertoar av värdefull film. Göteborg Film Festival skulle dock välkomna mer specifika och kvantifierbara riktlinjer som även skulle synliggöra filmfestivalernas sätt att lyfta fram den svenska filmen, vilket skulle ge Filminstitutet möjlighet att fördela stöd på ett mer diversifierat sätt. Göteborg Film Festival fungerar idag som Sveriges nationalscen för att lyfta svensk film både i Sverige och internationellt, för såväl filmskapare och filmbransch som publik. Delar av Göteborg Film Festivals program tillgängliggörs även för biografvisningar i hela landet. Denna position borde synliggöras i såväl politiska reformer som i stödgivning för att i högre utsträckning kunna uppnå de filmpolitiska mål som Filmutredningen föreslår.

Slutligen, som ägare av en nationell strömningstjänst för kvalitetsfilm ställer sig Göteborg Film Festival bakom utredningens förslag att även strömningstjänster ska vara med och bidra till finansieringen av produktionen av ny svensk film. Liksom utredningen anser Göteborg Film Festival att man i samband med en sådan avgift ska undanta strömningstjänster med begränsad kommersiell potential och liten omsättning.

Carina Lindberg Glavå, ordförande
Pia Lundberg, konstnärlig ledare
Mirja Wester, vd